

Јужни бијелогруди јеж**Систематика**

Царство	<i>Animalia</i>	Животиње
Тип	<i>Chordata</i>	Хордати
Подтип	<i>Vertebrata</i>	Кичмењаци
Класа	<i>Mammalia</i>	Сисари
Ред	<i>Erinaceomorpha</i>	Јежеви
Породица	<i>Erinaceidae</i>	–
Род	<i>Erinaceus</i>	–

Биномијална номенклатура

Erinaceus concolor □ (Martin, 1838)

Ареал врсте

Карта (ширина 236п)

Јужни бијелогруди јеж (*Erinaceus concolor*) је врста сисара из породице (*Erinaceidae*).

Јежеви су ситни сисари из бубоједске потпородице *Erinaceinae*, чија је основна карактеристика присуство бодљи. Припадају реду бубоједа. Постоји 16 врста јежева подељених у пет родова.

Особине

Јежеви су мали сисари. Дужина тела европског јежа износи од 15 до 30 центиметара, а тежина од 1.5 до 2 килограма. Осим бодљама, тело је прекривено браон крзном и имају кратак реп. Јежеви поседују пет прстију на предњим шапама са кратким ноктима. Задње ноге завршавају са по четири прста са дугачким ноктима који непрекидно расту. Јежеви поседују ове особине с обзиром на то да су копачи. Најразвијеније је чуло мириса и имају одличан слух. Врло су обазриви и реагују и на најмањи шум.

Све врсте јежева се користе одбрамбеном способношћу да се умотају у тесну лоптицу, како би бодље биле уперене према спољашњости. Јежеви су ноћне животиње, иако неке врсте могу с времена на време да излазе и дању у потрагу за храном. Већину дана

проведу спавајући или у рупи у земљи или су сакривени испод траве и камења. Опет, различите врсте имају мало другачије особине, али генерално јежеви ископавају јаме као склоништа. Сви дивљи јежеви су у стању да хибернирају, мада не раде сви то; хибернација зависи од температуре и распрострањености хране и саме врсте.

Бодље

Главна карактеристика јежева су бодље које су у ствари тврде, шупље длаке начињене од кератина и дугачке су до 3 см. Рађају се са малим и веома меканим бодљама. Након шест недеља прве бодље опадају да би израсле нове, праве бодље. Одрасли јежеви имају на себи и до 5.000 бодљи које им служе првенствено као заштита. Бодље нису отровне и за разлику од бодљикавих прасади, не могу се лако одстранити од тела. Међутим, ако је изложена јаком притиску и стресу, или је болесна, животиња може да одбаци бодље.

Исхрана

Јежеви се у првом реду хране бескичмењацима (кукци и њихове ларве као и колутићавци), али једу и мале кичмењаке као и стрвину. У мањој мјери једу и биљни материјал као коријење и воће.

Погрешна је тврдња, да прави јежеви резерву хране набадају на своје бодље. Понекад се догоди да се на њиховим леђним бодљана нађе који лист или воћка, али животиње се тиме не хране. Овај непотребни терет нађе се ненамјерно на тим мјестима, а не труде се претјерано да се ријеше тог терета.

Размножавање

Трудноћа зависи од врсте до врсте и траје од 35 до 58 дана. Женке крупнијих врста рађају, у просеку, 3-4 младих, док женке мањих врста просечно доносе на свет 5-6 младих јежева. Гнездо се састоји од хрпе лишћа које саме направе. Није необично да, као код многих других сисара, мужјак убије новорођене јежеве. Женке рађају два пута годишње. Један окот је у мају, а други у септембру.

Постоји опасност по мужјака да се приликом парења набоду на женкине бодље. Међутим, он не мора да се у потпуности попне на женку због тога што она има способност да повије реп на горе како би јој се вулва нашла иза остатка тела. Мужјаков пенис се налази врло близу трбуха (што многи мисле да је пупак) што представља још једну олакшицу приликом самог чина парења.

Распрострањеност

Јежеви су активни претежно у сумрак и ноћу. Прилагодили су се ноћном животу и бубоједном начину исхране. Живе широм Европе, Азије, Африке и на Новом Зеланду. У Аустралији и Северној Америци нема родних јежева, док су они на Новом Зеланду

уведени. Жеви настањују подручја од британских острва и Пиренејског полуотстрва све до јужне Африке односно Кореје и Индије. Жеви живе у врло различитим стаништима. Прави жеви воле сува подручја, могу се срести у ријетким шумама, на травњацима и ливадама, али и на култивисаним подручјима, као и на зеленим површинама у градовима.

Непријатељи

Од природних непријатеља могу да их угрозе једино вукови и лисице и то само уколико их успеју преврнути на леђа. Највећу претњу им представља човек. Код жева се такође јављају обољења слична људским, као што су рак, обољења јетре или кардиоваскуларна обољења.

Спољашње везе

- Кристијан Новаковић: [Прави јеж](#) (*Erinaceus concolor*). Рад ученика из „Гимназије Сомбор“ (www.gimnazijasobor.edu.rs).
- Википедија на српском језику: [Јеж](#)

Референце

- 1.^ Интернет сајт агенције Европске уније за заштиту животне средине ([The European Environment Agency](#))